

2. Η Πινακοθήκη

Η Πινακοθήκη φιλοξενεί σε δύο ορόφους του Πολιτιστικού Κέντρου μια μοναδική συλλογή ανηρωτικών έργων από το δυτικοευρωπαϊκό χώρο, από την Αναγέννηση έως τη νεότερη εποχή, από τη σύγχρονη Ελλάδα και την Κύπρο. Η συλλογή χωρίζεται σε τέσσερις ενότητες:

(α) Πίνακες με θρησκευτική και μυθολογική θεματική, καθώς επίσης προσωπογραφίες και τοπία δυτικοευρωπαϊκής ζωγραφικής (15ος-19ος αιώνας). Η Συλλογή που ανήκει στο συλλέκτη Νίκο Δίκαιο, πρόξενο της Κύπρου στη Λυών της Γαλλίας και αγοράστηκε το 1963 από τον αείμνηστο Εθνάρχη Μακάριο Γ', καλύπτει ένα μεγάλο χρονικό φάσμα της ευρωπαϊκής, καλλιτεχνικής δημιουργίας από την όψη Αναγέννηση έως και το Ρομαντισμό με έργα, που αποδίδονται στον Sebastiano del Piombo, Claude Lorrain, Nicolas Poussin και Jean-Auguste-Dominique Ingres.

(β) Δυτικοευρωπαϊκοί πίνακες, χαρακτηριστικά και χάρτες με θέμα την Ελλάδα του 18ου και 19ου αιώνα με ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Τα πλείστα έργα ανήκουν τεχνολογικά στα μεγάλα ιστορικά ρεύματα του Ρομαντισμού και του Νεοκλασικισμού. Οι Δυτικοευρωπαίοι καλλιτέχνες βρήκαν στην επανάσταση του υπόδουλου, ελληνικού έθνους πηγή έμπνευσης για να εκφράσουν με συγκίνηση το δράμα και τον αγώνα για την ελευθερία, ενώ αργότερα εμπνεύστηκαν από το μεγαλείο της Αρχαιότητας και τα ιδεώδη του νεοσύστατου κράτους. Στο ίδιο κλίμα είναι οι χάρτες, τα σχέδια και τα χαρακτηριστικά που έγιναν από Δυτικοευρωπαίους επισκέπτες. Ξεχωρίζουν οι πίνακες της Σχολής της Λυών με κύριο εκπρόσωπο τον Pierre Bonirote, καθώς επίσης έργα που αποδίδονται στον Théodore Gericaut και Eugène Delacroix.

(γ) Πίνακες ζωγραφικής Ελλαδιτών καλλιτεχνών (19ος-20ός αιώνας). Στη Συλλογή παρουσιάζεται η εικαστική αναζήτηση στο νεοσύστατο, ελληνικό κράτος μέσα από τις διάφορες ιστορικές συγκυρίες με την κυριαρχία στην τέχνη της Σχολής του Μονάχου τον 19ο αιώνα, τους καλλιτέχνες της γενιάς του '30 που ωριμάζουν με τη Μικρασιατική καταστροφή του 1922 και τη σύγχρονη ζωγραφική που εισάγει και καθιερώνει κατά τη δεκαετία του '50 την Αφαίρεση, ένα ρεύμα, που οδήγησε στην συμπίεση της τέχνης με τα διεθνή πρωτοποριακά ρεύματα. Ξεχωρίζουν μεταξύ άλλων τα έργα του Θεόδωρου Ράλλη, Νικόλαου Ξυδιά, Σπύρου Παπαλουκά, Γιώργου Μπουζιάνη, Κωνσταντίνου Παρθένη, Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, Γιώργου Βακαλό κ.ά.

(δ) Πίνακες Κυπρίων καλλιτεχνών (20ος αιώνας). Στη Συλλογή παρουσιάζονται ορισμένα από τα καλύτερα έργα της σύγχρονης κυπριακής καλλιτεχνικής δημιουργίας. Τα έργα χαρακτηρίζονται από την πολλαπλότητα των αναζητήσεων, αφού οι καλλιτέχνες τους ακολουθούν τα ρεύματα της παγκόσμιας καλλιτεχνικής παραγωγής. Ιδιαίτερη θέση στη συλλογή έχουν τα έργα των Ιωάννη Κισσονέργη, Τηλέμαχου Κάνθου, Αδαμάντιου Διαμαντή, Μιχαήλ Κάσιαλου, Πολ Γεωργίου, Χριστόφορου Σάββα, Λευτέρη Οικονόμου, Στέλιου Βότση, Στας Παράσκου κ.ά

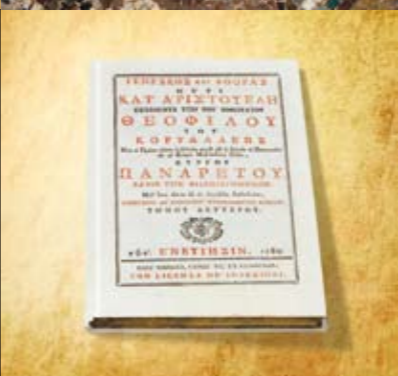
Οράριο Λειτουργίας

Τα γραφεία του Ιδρύματος είναι ανοικτά: Δευτέρα - Παρασκευή: 07:30' - 14:30'

Το Βυζαντινό Μουσείο είναι ανοικτό: Δευτέρα - Παρασκευή: 09:00' - 16:30' Σάββατο: 09:00' - 13:00'

Η Πινακοθήκη είναι ανοικτή: Δευτέρα - Παρασκευή: 09:00' - 13:00' και 14:00' - 16:30'

Η Βιβλιοθήκη είναι ανοικτή: Δευτέρα - Παρασκευή: 08:00' - 16:00' Σάββατο: 09:00' - 12:45'

Το Πολιτιστικό Κέντρο του Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' είναι η πραγματοποίηση του οράματος του αείμνηστου Εθνάρχη και πρώτου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας (1913 – 1977). Ιδρυτές του είναι οι αείμνηστοι Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Α' (1927 - 2007) και Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Σπύρος Κυπριανού (1932 – 2002). Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος είναι ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β'. Το Πολιτιστικό Κέντρο στεγάζεται σε κτήριο που βρίσκεται στην καρδιά της παλιάς Λευκωσίας, στο προαύλιο του καθεδρικού ναού του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, δίπλα στο Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο. Περιλαμβάνει το Βυζαντινό Μουσείο, την Πινακοθήκη, τη Βιβλιοθήκη, το Γραφείο της Κυπριακής Ιστορίας και την Αίθουσα Τελετών. Στις δραστηριότητες του Ιδρύματος εντάσσονται επίσης και οι εκδόσεις του.

1. Το Βυζαντινό Μουσείο

Το Βυζαντινό Μουσείο παρουσιάζει την πλουσιότερη και πιο αντιπροσωπευτική συλλογή έργων βυζαντινής τέχνης, που έχουν την προέλευσή τους από ολόκληρη την Κύπρο.

Στο Βυζαντινό Μουσείο παρουσιάζονται πέραν των τριακοσίων εικόνων, που χρονολογούνται από τον 9ο έως και τον 20ό αιώνα, αποτιοκισμένες τοιογραφίες από το 10ο αιώνα έως το 18ο αιώνα, καθώς επίσης και αντιπροσωπευτικά δείγματα της βυζαντινής μικροτεχνίας της Κύπρου, όπως ιερά κειμήλια, σκεύη και ιερά άμφια

Ιδιαίτερη θέση στη συλλογή κατέχουν τα επαναπαρισθέντα σπαράγματα ψηφιδωτών του 6ου αιώνα από την ασπίδα του ναού της Παναγίας Κανακαριάς στη Λυθράγκωμη και τα σπαράγματα τοιογραφιών του τέλους του 15ου – αρχών 16ου αιώνα από το ναό του Αντιφωνητή στην Καλογραία, καθώς επίσης εικόνες από διάφορες κατεχόμενες εκκλησίες, που επανακτήθηκαν μετά από δικαστικούς αγώνες ή δωρεές από το εξωτερικό και μαρτυρούν τη βάνουση καταστροφή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από Τούρκους αρχαιοκάπηλους στο κατεχόμενο, από τα τουρκικά στρατεύματα, τμήμα της Κύπρου.

Ο επισκέπτης του Βυζαντινού Μουσείου έχει την δυνατότητα να περιδιαβεί τα τελευταία χίλια πεντακόσια χρόνια ιστορίας του τόπου, μέσα από την τέχνη της παλαιοχριστιανικής περιόδου (4ος – 7ος αιώνας), την περίοδο των Αραβικών επιδρομών (7ος-10ος αιώνας), της Μέσης Βυζαντινής περιόδου (10ος - 12ος αιώνας), της Φραγκοκρατίας (1191-1478), της Βενετοκρατίας (1498-1571) της Τουρκοκρατίας (1571-1878), της Αγγλοκρατίας (1878-1960).

Στο Μουσείο διοργανώνονται εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές Δημοτικής Εκπαίδευσης και περιοδικές εκθέσεις, που αναδεικνύουν θέματα της βυζαντινής τέχνης, καθώς επίσης θέματα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς στις τουρκοκρατούμενες περιοχές του νησιού μας.

Πλατεία Αρχιεπισκόπου Κυπριανού,
Τ.Θ. 21269, 1505 Λευκωσία Κύπρος,
Τηλ. 22430008, Τηλεομ. 22430667, www.makariosfoundation.org.cy

© Πολιτιστικό Κέντρο Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'
Σχεδιασμός: Δώρας Κακουλλής, Εκτύπωση: Τυπογραφεία ?????????
Φωτογραφικό υλικό: Αρχείο Πολιτιστικού Κέντρου Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'.

Πολιτιστικό Κέντρο Ιδρύματος
Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'

3. Η Βιβλιοθήκη

Η Βιβλιοθήκη αποτελεί το δεύτερο μεγάλο τμήμα του Ιδρύματος Αρχ. Μακαρίου Γ΄, στο οποίο συσχετίζονται οι ακόλουθες συλλογές: Φανερωμένες, Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, του Πολιτιστικού Κέντρου του Ιδρύματος, η προσωπική συλλογή των σιδηρών Αρχιεπισκόπων Μακαρίου Γ΄ και Χρυσοστόμου Α΄ (θα είναι διαθέσιμες στο προσεχές μέλλον), της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών καθώς και η προσωπική συλλογή Κώστα Μ. Προυσή.

Η γνωστή Βιβλιοθήκη Φανερωμένων διαθέτει αξιόλογο κυπρολογικό τμήμα, πλούσιο τμήμα κυπριακών εφημερίδων από το 1879, ενώ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό κλασικών και βυζαντινών μελετών και επιστημονικών περιοδικών στην Ιστορία, τη Θρησκεία και τα γράμματα, όπως τα *Analecta Bollandiana*, *Byzantinische Zeitschrift*, *Byzantion*, *Dumbarton Oaks Papers*, *Orientalia Christiana Periodica*, *Απόστολος Βαρνάβας*, *Κυπριακά Σπουδαί κ.ά.*, καθώς επίσης και πλήρεις σειρές αρχαίων κλασικών συγγραφέων. Η Βιβλιοθήκη της Ιεράς Αρχιεπισκοπής με σημαντικό αριθμό παλαιούτων, εξειδικεύεται στην Εκκλησιαστική Ιστορία και Θεολογία, ενώ η Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος στη νεότερη και σύγχρονη Ιστορία της Κύπρου και στην Τέχνη.

4. Κυπριακή Ιστορία και άλλες εκδόσεις του Ιδρύματος

Το γραφείο Κυπριακής Ιστορίας διευθύνεται από τον πρώην διευθυντή του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου Θ. Παπαδόπουλλο. Στη συγγραφή της Ιστορίας της Κύπρου συνεργάζονται πέραν των πενήντα Κυπρίων και Ευρωπαίων ιστορικών, οι οποίοι διαθέτουν διεθνές επιστημονικό κύρος.

Η προσπάθεια αυτή καλύπτει όλο το φάσμα της Κυπριακής Ιστορίας από τους προϊστορικούς χρόνους ως την ανακάλυψη της Κυπριακής Δημοκρατίας, το 1960. Το έργο έχει προγραμματιστεί να περιληφθεί σε επτά τόμους. Ως τώρα, έχουν εκδοθεί πέντε τόμοι και αυτή τη χρονιά ολοκληρώνεται ο έκτος τόμος, ο οποίος καλύπτει την Οθωμανική περίοδο (1571-1878). Ο έβδομος και τελευταίος τόμος θα καλύψει τη βρετανική περίοδο (1878-1960).

Τα Άπαντα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ (επιμ. Ν. Νεάρχου) ήταν η μεγαλύτερη, ως σήμερα, εκδοτική δραστηριότητα του Ιδρύματος. Οι 18 τόμοι των *Απάντων*, οι οποίοι περιέχουν ομιλίες, συνεντεύξεις, χαιρετισμούς και επιστολές του αείμνηστου Εθνάρχη εκδόθηκαν σε διάστημα 17 ετών. Ο πρώτος τόμος κυκλοφόρησε το 1991 και ο τελευταίος το 2008. Άλλοι δύο τόμοι, αυτοτελείς και ανεξάρτητοι από τους άλλους τόμους των *Απάντων*, με τον τίτλο *Εκκλησιαστικά Άπαντα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, Εκκλησιαστικά – Κοινωνικά* (επιμ. Α. Ν. Μπισοίδη) εκδόθηκαν ο μιν πρώτος το 1997 και ο δεύτερος το 1998.

Συμπληρωματικά προς την Ιστορία της Κύπρου, εκδίδονται οι *Μελέται και Υπομνήματα*, που δεν έχουν σταθερή περιοδικότητα και περιλαμβάνουν εκτενείς μονογραφίες, οι οποίες αποτελούν προϊόν πρωτότυπης έρευνας, σε θέματα κυπριακής ιστορίας, αρχαιολογίας, λαογραφίας, γλωσσολογίας. Το Ίδρυμα εξέδωσε επίσης τις δύο διατριβές του Α. Ν.

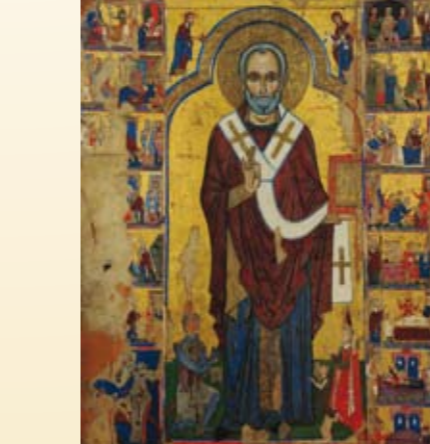

Μπισοίδη, *Οι Κύπριοι Σχολάρχαι και Διδάσκαλοι της εν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης του Γένους Σχολής*, το 1983, και *Η παρουσία της Εκκλησίας Κύπρου εις τον αγώνα υπέρ των εικόνων. Γεώργιος ο Κύπριος και Κωνσταντίνος Κωνσταντίας*, το 1989.

Στα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην Κύπρο, με κύριο πρωταγωνιστή τον Εθνάρχη Μακάριο Γ΄, αναφέρεται στην εργασία του Ο. Μοδινός, *Chypre, le dur chemin de l'histoire*, που εκδόθηκε το 1987.

Εκτός από τις πιο πάνω σειρές, των *Απάντων Μακαρίου*, της *Ιστορίας της Κύπρου* και των *Μελετών και Υπομνημάτων*, το Ίδρυμα εξέδωσε, μέσα στα πλαίσια των προσπάθειών του για τη μελέτη, τη διάσωση και τη διάδοση του λαϊκού πολιτισμού της Κύπρου, τρεις τόμους με τις *Παιριμίες του Κυπριακού Λαού* του Π. Ξιούτα (πρώτος τόμος 1984, δεύτερος και τρίτος 1985) και τις εργασίες του Σ. Παπαδόπουλλο, *Παραδοσιακά Τραγούδια και χοροί της Κύπρου*, 1993 και Ξ. Λαζάρου, *Αντίλαλοι της Κυπριακής Υπαίθρου*, 1994. Ανατύπωσε επίσης το πολύ σημαντικό έργο του Αθ. Σακελλαρίου, *Τα Κυπριακά*, σε δύο ογκώδεις τόμους, το 1991, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης εκατόν χρόνων από την πρώτη έκδοσή του.

Το Γραφείο Κυπριακής Ιστορίας ανατύπωσε, το 1999, το έργο του παλιού χρονογράφου της Φραγκοκρατίας Francesco Amadi, *Cronaca di Cipro*, στη σειρά της *Κυπριολογικής Βιβλιοθήκης* του Θ. Παπαδόπουλλο. Επίσης, του ίδιου Γραφείου έκδοση, στην αγγλική, είναι και το βιβλίο, *Proceedings of the Sixth International Congress of Graeco - Oriental and African Studies*. Εκδότες είναι ο Β. Χριστίδης και ο Θ. Παπαδόπουλλος. Το ίδιο Γραφείο, στη σειρά της *Κυπριολογικής Βιβλιοθήκης*, εξέδωσε τη μονογραφία του

Β. Χριστίδη, στα αγγλικά, με το τίτλο *The image of Cyprus in the Arabic sources*, το 2006.

5. Αίθουσα εκδηλώσεων

Πραγματικό κόσμημα για το Πολιτιστικό Κέντρο του Ιδρύματος, αλλά και για την ίδια την πρωτεύουσα, αποτελεί η αίθουσα εκδηλώσεων. Εξοπλισμένη με όλα τα οπτικοακουστικά μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας, φιλοξενεί πολιτιστικές εκδηλώσεις όχι μόνο του Ιδρύματος, αλλά και άλλων φορέων του τόπου μας.

